

**НАЦІОНАЛЬНІ РАЙОНИ В УСРР 1920 – 1930-Х РОКІВ ЯК
ІНСТРУМЕНТ ТРАНЛЯЦІЇ РАДЯНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ
ЕТНІЧНИМ МЕНШИНАМ**

Свистович Степан Михайлович

доктор історичних наук, професор,
заступник головного інженера ДП завод «Генератор», м. Київ
e-mail: scm25@ukr.net

<https://orcid.org/0009-0002-1680-5711>

***Анотація.** У статті проаналізовано політику коренізації та функціонування національних районів в УСРР у 1920 – 1930-х роках як специфічну форму радянської національної політики. Розглянуто історичні передумови запровадження коренізації, її ідеологічні засади та інституційні механізми реалізації в умовах ранньорадянської держави. Досліджено адміністративні, кадрові та культурно-освітні практики у межах національних районів, зокрема системи національних квот, підготовка місцевих управлінських кадрів, розвиток освіти та культурної інфраструктури мовами національних меншин. У статті досліджується співвідношення між декларативною автономією та реальними можливостями самоврядування, а також повсякденний вимір функціонування національних районів, зосереджений на досвіді місцевих громад. Показано, що коренізація водночас виступала інструментом інтеграції та контролю, поєднуючи елементи культурного захоплення з жорсткою партійною регламентацією. У статті розкрито причини згорання національних автономій у 1930-х роках. Проаналізовано вплив макropolitичних трансформацій, посилення централізації, ідеологічного розвороту проти «націоналізму», а також соціально-економічних та демографічних чинників, які були пов'язані із колективізацією та Голодомором 1932 – 1933 років. Зроблено висновок, що досвід коренізації в УСРР був внутрішньо суперечливим і відображав напружений баланс між прагненням до легітимації радянської влади та логікою побудови централізованого тоталітарного режиму.*

***Ключові слова:** коренізація, національні меншини, національні райони, радянська влада, репресії.*

Постановка проблеми. Проблематика дослідження національних районів в УСРР 1920-1930-х років посідає важливе місце в сучасних дослідженнях радянської національної політики. Саме в цей період було закладено підвалини специфічної моделі взаємодії між центром та етнокультурними спільнотами. Політика коренізації, проголошена керівництвом СРСР у 1920-х роках, відкрила можливості для формування національних адміністративно-територіальних одиниць. Відповідно до задуму радянської влади вони мали забезпечувати розвиток місцевих мов, культури, освіти та формувати образ радянського громадянина у середовищі меншин. Проте вже у 1930-х роках офіційний курс зазнав радикальних трансформацій. Це призвело до згорання автономних практик, ліквідації більшості національних районів та переходу до політики централізації та уніфікації.

Сьогодні звернення до зазначеної проблеми є надзвичайно актуальним, оскільки дозволяє по-новому осмислити витоки радянської моделі етнополітики,

---

механізми формування лояльності меншин, а також причини репресивного зламу у 1930-х роках. Дослідження національних районів має важливе значення і для сучасної української історичної пам'яті. Досвід радянської коренізації, її подальше згортання надають можливість глибше зрозуміти процеси денационалізації та централізації, які певною мірою позначилися на становленні української державності. Крім того, аналіз територіальних автономій як інструменту політичного управління дозволяє провести паралелі з нинішніми дискусіями про культурну різноманітність, політику пам'яті та деколонізацію гуманітарного простору.

Наукова новизна даної статті полягає у комплексному аналізі функціонування національних районів як багатомірного явища, яке поєднувало адміністративний, політичний та соціокультурний аспекти. На відміну від традиційних праць, які здебільшого розглядають коренізацію як ідеологічний проект або як елемент мовної чи культурної політики, у цій статті робиться акцент на системній взаємодії центр-регіон, на місцевих практиках і конкретних механізмах автономії.

Додатковим елементом новизни є використання документів місцевих органів влади, матеріалів регіональної преси, статистичних звітів та адміністративних описів. Це надає можливість дозволяє реальну картину функціонування національних районів на мікрорівні.

Методологічну основу дослідження становить поєднання історичного, структурно-функціонального, порівняльного та дискурсивного аналізу. Історичний метод дає змогу з'ясувати логіку розвитку радянської етнополітики. Структурно-функціональний метод допомагає оцінити адміністративні та інституційні механізми функціонування національних районів. Дискурсивний аналіз дозволяє реконструювати риторику партійних і державних органів, спрямовану на формування образу «лояльного національного кадру».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. До дослідження становлення та ліквідації національних районів звертався ряд науковців, які вивчали особливості національної політики радянської влади стосовно етнічних меншин. Значний внесок у дослідження проблематики коренізації та національної політики зробили такі науковці як Л. Якубова, О. Рафальський, М. Журба, В. Доценко, Я. Верменич, М. Коротатник, О. Маєвський.

Варто зазначити що створення національних районів також розглядалося як частина дослідження етнічних меншини у період 1920-1930-х років. До цього питання зверталися М. Жолоб, А. Гедьо, Ю. Грищенко, Д. Трейтяк.

Метою статті є всебічний аналіз політики коренізації в УСРР і з'ясування ролі національних районів у реалізації радянської моделі етнополітики, а також визначення причин і наслідків її згортання у 1930-х роках.

Задля досягнення визначеної мети передбачається виконання наступних завдань:

- Проаналізувати історичні передумови запровадження політики коренізації та створення національних районів.
- Охарактеризувати адміністративні, культурно-освітні та кадрові механізми функціонування національних районів.
- Розкрити причини зміни курсу в 1930-х роках та процес ліквідації національних районів.

-
-
- Встановити основні соціокультурні та політичні наслідки згорання автономії для місцевих спільнот та українського суспільства загалом.

Виклад основного матеріалу дослідження. Національне питання постало перед більшовицьким урядом відразу після Жовтневого перевороту 1917 р., коли в умовах розпаду імперії та зростання національних рухів радянська влада зіткнулася з необхідністю вироблення нової моделі взаємодії із меншинами. У період 1917-1920 рр. більшовицьке керівництво декларувало принцип самовизначення націй, включно з правом на відокремлення, однак поступово перейшло до ідеї «об'єднаного багатонаціонального соціалістичного державного організму». Утворення у 1922 р. СРСР формалізувало союзню модель, в якій республіки мали рівні права, проте фактично перебували в умовах політичної та ідеологічної залежності від центру.

У цей час більшовики намагалися виробити механізми інтеграції етнічних груп у нову державну систему. Національні рухи, які зародилися в роки революції та громадянської війни, стали для радянського уряду певним викликом, через загрозу супротиву більшовицькій владі. В той же час радянська влада прагнула використати місцеві еліти у процесі побудови нової адміністративної вертикалі. Саме це і визначало політику радянської влади на початку 1920-х років, коли було розпочато політику коренізації [Коропатник, 2020].

Упродовж 1920-х років політика коренізації та створення різноманітних інституцій для етнічних меншин сприяло тимчасовій активізації культурного та адміністративного життя етнічних громад. Однак поступово курс влади змінився на централізацію та згорання автономних практик. У 1930-х роках більшість національних районів була ліквідована або реорганізована, що стало частиною ширшої трансформації радянської національної політики.

Коренізація була офіційною політикою радянської влади у період 1923-1932 рр., спрямованою на кадрове та культурне залучення представників місцевих етнічних груп до системи управління. Головною її ідеєю було створення лояльних радянській владі етнічних громад, які мали згодом стати трансляторами радянської політики за межі СРСР у свої держави-метрополії. Програма коренізації передбачала розвиток мов, відкриття шкіл та культурних установ, підготовку кадрів з місцевого середовища, а також створення територіальних одиниць.

Ця політика стала відповіддю більшовицької влади на небезпеку «великодержавного шовінізму», а також була використана як один із способів підвищення адміністративної ефективності, оскільки локальні керівники, які володіли мовою населення, мали краще контролювати регіональні процеси. М. Коропатник зазначає, що політика коренізації забезпечувала «вбудовування» в радянську систему етнічності, проте одночасно також «вчищалися» ті, хто підозрювався у відсутності лояльності до більшовицького режиму [Коропатник, 2020].

Водночас коренізація з самого початку містила в собі внутрішню суперечність, оскільки декларуючи підтримку культурного саморозвитку націй, радянська влада посилювала контроль над регіонами, використовуючи політику коренізації як інструмент стабілізації влади. Ця суперечність стала одним із чинників, які пізніше сприяли згоранню автономних практик. Дослідниця Я. Верменич зазначає, що те, що більшовики називали національною політикою,

---

мало етнічне наповнення, але по суті все зводилося до кадрової політики в регіональному плані [Верменич, 2022].

Національні райони були специфічною формою радянської адміністративно-територіальної організації, створеною для компактного проживання представників певної етнічної спільноти. Вони формувалися на рівні районів (повітів/округів), а також у вигляді національних сільрад і селищних рад. Серед поширених типів адміністративних одиниць можна виділити наступні:

- національні райони (найбільший рівень автономії);
- національні сільради (локальний рівень самоврядування);
- національні поселення, громади, трудові колонії;
- національні округи (приклад інш. республік).

Основними функціями таких утворень були: забезпечення розвитку рідної мови в освіті та культурі; стимулювання участі представників національних меншин у державному управлінні; формування «соціалістичного побуту» з урахуванням локальних особливостей; посилення контролю над прикордонними або стратегічно важливими територіями.

Національні райони в УСРР створювалися для німців, євреїв, болгар, греків, поляків та інших груп. У піковий період їхня кількість досягала кількох десятків, а мережа національних сільрад сягала сотень одиниць.

Процес виділення національних районів мав декілька етапів. Він спирався на комплекс статистичних, етнографічних та адміністративних даних.

1. Перший етап (1923-1925) – проведення етнографічних обстежень та виявлення компактних груп населення. Місцеві органи влади, партійні комісії та статистичні управління збирали інформацію про чисельність, мову, етнічний склад, конфесійні особливості та економічні умови проживання національних громад [ЦДАВО, Ф. 413, оп. 1, спр. 65].

2. Другий етап (1925-1927) – розробка схем адміністративно-територіального поділу. Критеріями для створення національного району були: наявність не менше 60-70 % населення певної національності; компактність розселення; можливість організації мережі шкіл та культурних інституцій; соціально-економічна доцільність (транспорт, центри торгівлі, сільського господарства).

3. Третій етап (1927-1929) – ухвалення постанов про створення районів, призначення керівництва, відкриття шкіл із рідною для меншини мовою навчання, формування місцевого апарату управління. Відповідно до постанови IV сесії ВУЦВК від лютого 1925 р. «Про низове районування» мінімальна норма, передбачена для створення адміністративних районів (25 тис. населення району), була знижена для національних адміністративних районів до 10 тис. чоловік. При цьому для утворення національних сільських або селищних рад норма була знижена із 1000 до 500 осіб [Гуцало, 2018].

У цьому процесі важливу роль відігравали загальносоюзні та республіканські переписи, статистичні довідники та матеріали місцевих обстежень. Для УСРР характерною була активна участь Наркомосу, він відповідав за створення шкіл та педагогічних курсів із підготовки національних кадрів, які мали стати провідниками радянського мислення у середовище етнічних меншин [Трейтяк, 2022].

Функціонування національних районів ґрунтувалося на кількох взаємопов'язаних інституційних механізмах. Одним із найважливіших була мовна

політика. У національних школах навчання здійснювалося рідною для меншин мовою, а в адміністрації зберігався принцип двомовного діловодства. У деяких районах діяли національні бібліотеки, театральні гуртки, хорові товариства та редакції місцевої преси.

Іншим важливим чинником функціонування стала кадрова політика. Місцева влада була зобов'язана підбирати кадри з представників відповідної національності або з людей, які володіли мовою регіону. Для цього створювалися спеціальні курси підготовки сільських активістів, учителів і партійних працівників.

Розпочався активний розвиток культурно-освітніх інституцій. У районних центрах діяли хати-читальні, культурні будинки, музеї місцевої історії, національні клуби. Вони забезпечували культурне життя, але в той же час виконували ідеологічну функцію, транслюючи радянські цінності через лекції, гуртки та масові заходи [Якубова, 2011].

Варто зазначити, що національні райони отримували підвищену увагу з боку республіканських органів влади, особливо на початковому етапі коренізації. Виділялись кошти на відкриття шкіл, будівництво клубів та підготовку кадрів. Проте наприкінці 1920-х фінансування стало зменшуватися у зв'язку з загальною політикою централізації та економічними труднощами.

Таким чином, механізми функціонування національних районів були спрямовані на інтеграцію етнічних громад у радянську систему, поєднуючи культурну автономію з політичним контролем. Однак їхня ефективність значною мірою залежала від внутрішньої узгодженості політики коренізації, економічних умов та рівня взаємодії між центром і місцевими органами влади.

Одним із ключових інструментів коренізації була система національних квот при формуванні місцевих органів влади та партійних осередків. У національних районах (німецьких, болгарських, єврейських, польських, грецьких тощо) практикувалося цілеспрямоване висування кадрів із середовища відповідної етнічної спільноти на посади в районних виконкомах, судах, міліції, шкільних інспекціях. Паралельно розгорталася підготовка «національних спеціалістів» через мережу курсів, технікумів і партшкіл із викладанням рідними мовами [Гуцало, 2018].

Водночас реальні можливості автономного кадрового відтворення були обмежені дефіцитом освічених кадрів і жорстким партійним контролем. Ключові рішення залишалися за губернськими та республіканськими органами. Це зумовлювало суперечність між декларованою автономією та фактичною залежністю від центру.

Освітня політика стала однією з найбільш відчутних сфер коренізації. У 1920-х роках у національних районах активно створювалися школи з навчанням мовами меншин, видавалися підручники, функціонували педагогічні курси для підготовки вчителів. Культурна інфраструктура включала національні клуби, бібліотеки, театральні гуртки, пресу. Так, у 1924-1925 рр. нараховувалося 375 культурно-просвітницьких закладів мовами етнічних меншин, а уже в 1925-1926 рр. їх кількість зросла до 889 [ЦДАВО України, ф. 413, оп. 1, спр. 10, арк. 32-33].

Разом із тим культурна автономія мала чітко окреслені ідеологічні межі. Вона допускалася лише в тій мірі, у якій сприяла радянській та лояльності до режиму. Традиційні релігійні чи позапартійні форми культурного життя поступово витіснялися або маргіналізувалися. Отже, можна зазначити, що автономія

національних районів була радше адміністративно-культурною, ніж політичною. Вона не передбачала самостійного визначення економічної політики чи контролю над ресурсами, а функціонувала в межах жорстко централізованої системи.

На рівні повсякденних практик мешканці національних районів справді могли відчувати певні переваги коренізації. Можливість навчання рідною мовою, звернення до місцевої адміністрації без мовного бар'єру, участь у культурних заходах створювали відчуття обмеженої, але реальної інклюзії. В той же час ці практики співіснували з уніфікованими радянськими ритуалами, кампаніями та репресивними механізмами [Martin, 2001].

Наприкінці 1920-х років політика коренізації вступила в суперечність із курсом на прискорену індустріалізацію та централізацію управління. Тоталітарний режим вимагав уніфікації адміністративного простору та посилення вертикалі влади. Це зменшувало толерантність до будь-яких форм локальної специфіки. Коренізація дедалі частіше почала інтерпретуватися владою як потенційне джерело націоналістичних ухилів. У партійній риторичі 1930-х років відбувається перехід від підтримки національних кадрів до підозри в їхній нелояльності.

Іншим ударом по національним адміністративним одиницям стали колективізація та Голодомор 1932-1933 років. Вони мали катастрофічні наслідки для демографічної структури. Масові втрати населення, міграції та депортації підірвали соціальну основу автономій, зробивши їх існування формальним [Рафальський, 2000].

У середині 1930-х років згорання національної політики супроводжувалося масштабними репресивними кампаніями. Місцеві лідери та інтелігенція часто ставали об'єктами звинувачень у «буржуазному націоналізмі», «шпигунстві» чи «контрреволюційній діяльності» [Верменич, 2022]. Адміністративні реформи завершили цей процес – національні райони ліквідовувалися, укрупнювалися або перейменовувалися, втрачаючи будь-які ознаки особливого статусу. До кінця 1930-х років система національних районів в УСРР фактично припинила існування.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, політика коренізації виникла як відповідь більшовицької влади на виклики післяреволюційної нестабільності та багатонаціонального складу населення УСРР. Вона мала на меті легітимізувати радянський режим через залучення національних меншин до управління та культурного життя. Функціонування національних районів ґрунтувалося на системі кадрових квот, розвитку освіти мовами меншин і формуванні національних культурних інституцій, однак усі ці механізми залишалися під жорстким партійним контролем. Реалізація автономії була нерівномірною та залежала від демографічної структури, рівня підготовки кадрів і соціально-економічних умов. Такі чинники зумовлювали значні регіональні відмінності між національними районами.

Згорання коренізації було спричинене централізацією влади, індустріалізаційним курсом влади, ідеологічною боротьбою з «націоналістичними ухилами», а також наслідками колективізації та масових репресій. Ліквідація національних районів призвела до руйнування локальних еліт, згорання культурної різноманітності та посилення асиміляційних тенденцій.

Коренізація постає як інструмент політичної легітимації радянської влади, тоді як централізація стала реакцією на уявні та реальні загрози режиму. Взаємодія

між декларативною автономією та централізованим контролем визначала обмежений і тимчасовий характер існування національних районів.

Перспективними для подальшого дослідження вбачаються порівняльні регіональні студії, цифрові реконструкції мереж національних кадрів, а також мікроісторичні монографії, присвячені окремим національним районам і локальним спільнотам.

Список використаних джерел та літератури

- Martin, T., 2001. *The Affirmative Action Empire: Nations and Nationalism in the Soviet Union, 1923 – 1939*. Cornell University Press. URL: <http://www.jstor.org/stable/10.7591/j.ctt1rv61tj>
- Верменич, Я., 2022. «Радянська» чи «націоналістична»: ще раз про сутність політики коренізації 1920 – початку 1930-х рр. *Український історичний журнал*. № 3. С. 158–174.
- Гуцало, Л.В., 2007. Національно-територіальне районування в УСРР (20 – 30-ті роки ХХ ст.): дис. ... канд. іст. наук: 07.00.01. Київ.
- Гуцало, Л., 2018. Національні меншини України в політиці коренізації 20 – 30-х років ХХ століття. *Наукові записки*. Вип. 29. С. 110-124.
- Доценко, В., Виговський, М., Жолоб, М., 2024. Грецька етнічна меншина в новітньому історіографічному дискурсі. *Сіверянський літопис*. № 1. С. 142-147.
- Журба, М., Трейтяк, Д., 2023. Джерельна база дослідження повсякденного життя грецької етнічної меншини в Україні в міжвоєнну добу. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка*. № 60. Т. 2 С. 19-25.
- Коропатник, М.М., 2020. Політика «коренізації» 1920 – 1930-х років в Україні та окремих регіонах Росії: триумф і трагедія українського відродження. *Сіверянський літопис*. № 5. С. 75-92.
- Рафальський, О.О., 2000. Національні меншини України у ХХ столітті: історіографічний нарис. Київ: Плюс.
- Трейтяк, Д., 2022. Руйнування традиційного світогляду греків України в умовах більшовицького тоталітарного режиму в 20-30-ті роки ХХ століття. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка*. № 53. С. 41-46.
- Центральний державний архів вищих органів влади та управління України (ЦДАВО України).
- Якубова, Л., 2011. Повсякденне життя етнічних меншин радянської України у міжвоєнну добу. Київ: Інститут історії України.

References

- Dotsenko, V., Vyhovskiy, M., & Zholob, M., 2024. Hretska etnichna menshyna v novitnomu istoriohrafichnomu dyskursi [Greek ethnic minority in modern historiographical discourse]. *Siverian Chronicle*, 1, 142–147. [in Ukrainian].
- Hutsalo, L., 2018. Natsionalni menshyny Ukrainy v politytsi korenizatsii 20 – 30-kh rokiv XX stolittia [National minorities of Ukraine in the indigenization policy of the 20s–30s of the XX century]. *Scientific Notes*, 29, 110–124 [in Ukrainian].
- Hutsalo, L.V., 2007. Natsionalno-terytorialne raionuvannia v USRR (20–30-ti roky XX st.) [National-territorial zoning in the Ukrainian SSR (20s–30s of the XX century)] (Candidate's thesis). Kyiv [in Ukrainian].
- Koropatnyk, M.M., 2020. Polityka «korenizatsii» 1920–1930-kh rokiv v Ukraini ta okremykh rehionakh Rosii: triumf i trahediia ukraïnskoho vidrodzhennia [The policy of «indigenization» of the 1920s–1930s in Ukraine and certain regions of Russia: triumph and tragedy of the Ukrainian revival]. *Siversianskyi litopys*, 5, 75–92 [in Ukrainian].
- Martin, T., 2001. *The Affirmative Action Empire: Nations and Nationalism in the Soviet Union, 1923-1939*. Cornell University Press. Available at: <http://www.jstor.org/stable/10.7591/j.ctt1rv61tj>
- Rafalskyi, O.O., 2000. Natsionalni menshyny Ukrainy u XX stolitti: istoriohrafichnyi narys [National minorities of Ukraine in the XX century: a historiographical essay]. Kyiv: Plus [in Ukrainian].

Treitiak, D., 2022. Ruinuvannia tradytsiinoho svitohliadu hrekiv Ukrainy v umovakh bilshovytskoho totalitarnoho rezhymu v 20-30-ti roky XX stolittia [Destruction of the traditional worldview of the Greeks of Ukraine under the conditions of the Bolshevik totalitarian regime in the 20s-30s of the XX century]. *Current Issues of the Humanities*, 53(2), 41-46 [in Ukrainian].

Tsentralnyi derzhavnyi arkhiv vyshchykh orhaniv vlady ta upravlinnia Ukrainy (TSDAVO Ukrainy) [Central State Archive of Supreme Bodies of Power and Government of Ukraine].

Vermenych, Ya., 2022. "Radyanizatsiia" chy "natsionalizatsiia": shche raz pro sutnist polityky korenizatsii 1920 – pochatku 1930-kh rr. ["Sovietization" or "nationalization": once again about the essence of the policy of indigenization in the 1920s – early 1930s]. *Ukrainian Historical Journal*, 3, 158–174 [in Ukrainian].

Yakubova, L., 2011. Povsiakdenne zhyttia etnichnykh menshyn radianskoi Ukrainy u mizhvoiennu dobu [Daily life of ethnic minorities of Soviet Ukraine in the interwar period]. Kyiv: Instytut istorii Ukrainy NAN Ukrainy [in Ukrainian].

Zhurba, M., & Treitiak, D., 2023. Dzherelna baza doslidzhennia povsiakdennoho zhyttia hretskei etnichnoi menshyny v Ukraini v mizhvoiennu dobu [Source base for the study of the daily life of the Greek ethnic minority in Ukraine in the interwar period]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*, 60(2), 19–25 [in Ukrainian].

NATIONAL DISTRICT IN THE UKRAINIAN SSR IN THE 1920S – 1930S AS A TOOL FOR TRANSMITTING SOVIET POLICY TO ETHNIC MINORITIES

Stepan Svystovych

Doctor of Historical Sciences, Professor,
Deputy Chief Engineer of the State Enterprise «Generator», Kyiv

Abstract. *The article analyzes the policy of indigenization and the functioning of national districts in the Ukrainian SSR in the 1920s – 1930s as a specific form of Soviet national policy. The historical prerequisites for the introduction of indigenization, its ideological foundations and institutional mechanisms for implementation in the conditions of the early Soviet state are considered. Administrative, personnel and cultural and educational practices within the national districts are studied, in particular the system of national quotas, the training of local administrative personnel, the development of education and cultural infrastructure in the languages of national minorities. The article examines the relationship between declarative autonomy and the real possibilities of self-government, as well as the everyday dimension of the functioning of national districts, focused on the experience of local communities. It is shown that indigenization simultaneously served as a tool of integration and control, combining elements of cultural encouragement with strict party regulation. The article reveals the reasons for the collapse of national autonomies in the 1930s. The impact of macropolitical transformations, increased centralization, ideological turn against "nationalism", as well as socio-economic and demographic factors that were associated with collectivization and the Holodomor of 1932 – 1933 is analyzed. It is concluded that the experience of indigenization in the Ukrainian SSR was internally contradictory and reflected a tense balance between the desire to legitimize Soviet power and the logic of building a centralized totalitarian regime.*

Key words: "korenization" (indigenization or nativization), national minorities, national districts, Soviet power, repression.